

Dosarul nr. 2r-562/23
2-23097868-01-2r-08122023

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (M. Anton, V. Cotorobai, V. Mihaila)

DECIZIE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Țîcu împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 117 cu privire la încasarea părții sociale,

împotriva încheierii din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 22 iulie 2002, Vasile Țîcu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 117, prin care a solicitat încasarea din contul acesteia, în beneficiul său a părții sociale care este egală cu costul a 30 % din costul pe piața imobiliară a apartamentului de planificare nouă și compus din 3 odăi din sectorul și microraioul respectiv al mun. Chișinău, ceea ce constituie 3600 dolari SUA.

Prin încheierea din 02 octombrie 2002 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, s-a respins cererea depusă de Vasile Țîcu privind aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii sale, sub forma de aplicare a sechestrului pe patrimoniul sau mijloacele bănești ce aparțin pârâtei Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 117 (f.d.34, Vol.I).

Prin decizia din 27 noiembrie 2002 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis recursul declarat de Vasile Țîcu și s-a casat încheierea din 02 octombrie 2002 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, cu pronunțarea unei noi încheieri, prin care s-a admis cererea de asigurare a acțiunii și s-a pus sechestrul pe minicazangeria de pe str. XXXXXX, mun. XXXXXX, până la examinarea litigiului în fond (f.d.66, Vol.I).

Prin hotărârea din 10 decembrie 2003 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, s-a încasat de la Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117, în beneficiul lui Vasile Țîcu, suma datoriei de 2687 de dolari SUA, sau echivalentul sumei în valuta națională, conform cursului valutar al BNM la momentul executării hotărârii.

S-a încasat de la Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 taxa de stat în sumă de 1064 de lei (f.d.95-96, Vol.I).

Prin decizia din 16 martie 2004 a Curții de Apel Chișinău, s-a refuzat repunerea în termen a cererii de apel și s-a restituit apelul depus de Vasile Țîcu.

S-a admis apelul declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 și s-a modificat hotărârea din 10 decembrie 2003 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, micșorând sumele încasate din contul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 117 în beneficiul lui Vasile Țîcu până la 942,08 lei și în beneficiul statului a taxei de stat până la 270 de lei (f.d.129, Vol.I).

Prin decizia din 07 iulie 2004 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Vasile Țîcu și s-au casat decizia din 16 martie 2004 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 10 decembrie 2003 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată (f.d.153-154, Vol.I).

Prin hotărârea din 21 decembrie 2004 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, s-a încasat de la Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117, în beneficiul lui Vasile Țîcu, 3240 de dolari SUA, convertiți în valuta națională a Republicii Moldova la momentul executării hotărârii.

S-a încasat de la Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 în contul statului, taxa de stat în mărime de 1205,27 de lei (f.d.175-177, Vol.I).

La 08 aprilie 2005, Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117, a declarat apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2004 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, solicitând prelungirea termenului de adresare în instanța de apel și anularea hotărârii primei instanțe (f.d.179, Vol.I).

Prin decizia din 03 noiembrie 2005 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 și s-a modificat hotărârea din 21 decembrie 2004 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, fiind încasat din contul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 117 în beneficiul lui Vasile Țîcu 448,3 lei și taxa de stat în sumă de 270 de lei (f.d.229-232, Vol.I).

La 20 decembrie 2005, Vasile Țîcu, reprezentat de avocatul Oleg Botnarenco a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 03 noiembrie 2005 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii din 21 decembrie 2004 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, precum și încasarea din contul intimatului în beneficiul său a taxelor de stat achitate în sumă totală de 1231, 80 de lei (f.d.238-241, Vol.I).

Prin decizia din 12 aprilie 2006 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Vasile Țîcu, reprezentat de avocatul Oleg Botnarenco.

S-a casat decizia din 03 noiembrie 2005 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea hotărârii din 21 decembrie 2004 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău (f.d.252-256, Vol.I).

La 03 iulie 2006, Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 a depus cerere de revizuire a decizia din 12 aprilie 2006 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat anularea deciziei din 12 aprilie 2006 a Curții Supreme de Justiție, deciziei din 03 noiembrie 2005 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 decembrie 2004 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, examinarea cauzei în fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii lui Vasile Țîcu, conform concluziei expertizei tehnico- științifice a Centrului Național de Expertize Judiciare de pe lângă Ministrul Justiției al Republicii Moldova (f.d.267, Vol.I).

Prin decizia din 25 octombrie 2006 a Curții Supreme de Justiție, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire a decizia din 12 aprilie 2006 a Curții Supreme de Justiție depusă de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 (f.d.287-290, Vol.I).

La 22 mai 2023, prin e-mail, Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 a depus cerere, prin care a solicitat ridicarea sechestrului de pe minicazangeria blocului locativ din str. Alba Iulia 93/2, aplicat prin decizia din 27 noiembrie 2002 a Curții de Apel Chișinău (f.d.1-2, Vol.II).

Prin încheierea din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea depusă de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 cu privire la anularea măsurilor de asigurare aplicate prin decizia din 27 noiembrie 2002 a Curții de Apel Chișinău (f.d.11-14, Vol.II).

La 31 octombrie 2023, prin e-mail, Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând anularea acesteia și emiterea unei noi decizii de ridicare a sechestrului de pe minicazangeria blocului locativ din str. XXXXXX, aplicat prin decizia din 27 noiembrie 2002 a Curții de Apel Chișinău (f.d.19-20, Vol.II).

În susținerea cererii de recurs, recurenta a relatat că a executat titlul executoriu nr. 2-2721/04 din 21 decembrie 2004, și a achitat creditorului suma de 3240 de dolari SUA, fapt confirmat prin scrisoarea executorului judecătoresc Alexandru Tihonovici nr. 01/014 din 23 octombrie 2023.

La 08 decembrie 2023, în adresa lui Vasile Țîcu a fost expediată copia recursului depus de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117.

Până la data stabilită pentru examinarea cererii de recurs depusă de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117, intimatul nu a depus referință, în care să-și expună opinia asupra recursului.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 urmează a fi restituit din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă: cererea de recurs nu este semnată sau este semnată necorespunzător.

Recursul împotriva încheierii judecătorești se restituie în baza a cel puțin unuia din temeiurile prevăzute la alin.(1), printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că pentru depunerea și examinarea cererii de recurs este necesară nu doar respectarea condițiilor de exercitare a dreptului de atac, dar și respectarea condițiilor de formă

și conținut a acesteia, una din cerințe fiind ca cererea de recurs să conțină semnătura persoanei care declară recurs.

Implicit circumstanțelor speței, instanța de recurs atestă că cererea de recurs depusă de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117, reprezintă un mesaj electronic, expediat la adresa de e-mail a Curții de Apel Chișinău, la care a fost anexat 1 fișier în format „PDF”, intitulat „Scancerere curtea apel”, fără aplicarea semnăturii electronice avansate calificate (f.d.19-20, Vol.II).

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, la depunerea cererii de recurs împotriva încheierii din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 nu a respectat dispozițiile art. 426¹ alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, care prevede condițiile de formă ale cererii de recurs, în situația în care a ales depunerea recursului prin intermediul poștei electronice.

Or, cererea de recurs a fost expediată, fără aplicarea semnăturii electronice avansate calificate, contrar prevederilor art.17¹ alin.(1) din Codul de procedură civilă și contrar prevederilor art.40 alin.(1), (7), 43 alin.(1) din Legea nr.124 din 19 mai 2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere.

În temeiul articolelor enunțate, documentul electronic este considerat autentic dacă întrunește cumulativ următoarele condiții: a) semnătura electronică este aplicată de persoana împuternicită să semneze cu semnătură olografă documentul echivalent pe suport de hârtie; b) pe documentul electronic este aplicată semnătura electronică autentică al semnatarului indicat în document. Doar documentul electronic semnat cu semnătură electronică calificată este asimilat, după efectele acestuia, cu documentul similar pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă. În cadrul procedurilor judiciare, cererile participanților pot fi depuse în instanța de judecată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, care este unic pentru întreg sistemul judecătoresc, cu condiția ca cererile și actele anexate sub formă de documente electronice să fie semnate cu semnătura electronică avansată calificată, cu anexarea obligatorie a dovezii semnăturii electronice.

Astfel, mențiunea aplicată la sfârșitul documentului nu poate fi reținută de instanța de recurs ca fiind semnătura președintelui Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 117 I. Rusu.

Or, depunerea cererii de recurs prin intermediul poștei electronice, fără a fi semnat digital, nu poate fi apreciată drept îndeplinire a actului de procedură, deoarece contravine regimului juridic al documentelor electronice și cerințelor față de valabilitatea acestora.

Completul de judecată reține ca pertinente și prevederile art. 10 alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă, care statuează că sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de

activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În această ordine de idei, instanța de recurs consideră că recurenta Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117, fiind interesată în soarta examinării prezentului recurs, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță, prin depunerea unei cereri de recurs, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, restituirea recursului în temeiul art. 426¹ alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă.

În acest context, este relevant de a specifica că certitudinea legală impusă regulilor procedurii contencioase, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile recurenților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură, în vederea exonerării litiganților de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către aceștia a efectelor legale. Cu atât mai mult că, în sensul principiului *nemo censetur ignorare legem*, necunoașterea sau cunoașterea greșită a legii nu exonerează persoanele de obligația de a se conforma legii.

Astfel, nerespectarea condițiilor impuse de legiuitor față de forma cererii de recurs se datorează în exclusivitate comportamentului recurenteii Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117, care trebuia să dea dovadă de responsabilitate și să facă uz cu bună-credință de drepturile și obligațiile sale procedurale și să semneze cererea de recurs prin aplicarea semnăturii electronice avansate calificate sau să prezinte recursul semnat cu semnătură olografă.

Din considerentele expuse supra și având în vedere că cererea de recurs depusă de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 nu corespunde cerințelor de formă și conținut impuse de Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul urmează a fi restituit.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. c) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se restituie recursul declarat de către Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 117 împotriva încheierii din 18 iulie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Țîcu împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 117 cu privire la încasarea părții sociale.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Aliona Miron

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă